

Az európai adatvédelmi biztos véleménye az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról és az 1074/1999/Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról

(2011/C 279/02)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 7. és 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾, és különösen annak 28. cikke (2) bekezdésére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

1. BEVEZETÉS

1. 2011. március 17-én a Bizottság az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról és az 1074/1999/Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot fogadott el (a továbbiakban: a javaslat).

1.1. Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

2. A Tanács 2011. április 8-án elküldte a javaslatot az európai adatvédelmi biztosnak. Az európai adatvédelmi biztos arra irányuló kérésként értelmezi ezt a közlést, hogy a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelet (a továbbiakban: a 45/2001/EK rendelet) 28. cikke (2) bekezdésében foglaltak szerint adjon tájékoztatást a közösségi intézményeknek és szerveknek. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat a preambulumban kifejezetten utal erre az egyeztetésre.

3. A javaslat az 1073/1999/EK rendelet 1–14. cikkének módosítására, valamint 15. cikkének törlésére irányul. Az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1074/1999/Euratom tanácsi rendeletet várhatóan hatályon kívül helyezik.

4. A Bizottság már korábban ⁽³⁾, a javaslat elfogadása előtt lehetőséget nyújtott az európai adatvédelmi biztosnak, hogy közölje informális észrevételeit. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a folyamat nyíltságát, ami hozzájárult ahhoz, hogy a szöveget adatvédelmi szempontból már egy korai szakaszban tökéletesítsék. Egyes észrevételeket valóban figyelembe vettek a javaslatban.

5. Ez az új szöveg hosszú felülvizsgálati eljárás eredménye. A Bizottság 2006-ban az 1073/1999/EK rendelet módosítására vonatkozóan javaslatot nyújtott be. A jogalkotási javaslat „a Hivatal nagyobb működési hatékonyságának és jobb irányításának megteremtésére” összpontosított.

6. Ezt a korábbi javaslatot együttdöntési eljárás keretében a Tanácsban és az Európai Parlamentben is megvitatták. Az európai adatvédelmi biztos 2007. áprilisában adta ki véleményét, benne számos észrevétellel, amelyek arra irányultak, hogy jobban összhangba hozzák a javaslat szövegét a 45/2001/EK rendeletben foglalt adatvédelmi szabályokkal ⁽⁴⁾. A Parlament 2008. november 20-án első olvasatban állásfoglalást fogadott el ⁽⁵⁾ a javaslat körülbelül száz módosításáról.

7. A Tanács cseh elnökségének (2009. január–június) kérésére a Bizottság 2010. júliusában naprakész vitaanyagot nyújtott be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a Hivatal reformjáról. 2010. októberében az Európai Parlament üdvözölte a vitaanyagot, és felkérte a Bizottságot, hogy ismét foglalkozzon a jogalkotási eljárással. A Tanács 2010. december 6-án következtetéseket fogadott el a Bizottság által előterjesztett vitaanyagról. Az OLAF Felügyelő Bizottsága véleményével hozzájárult a vitaanyagról, valamint az alapvető jogoknak és eljárási garanciáknak az OLAF által

⁽³⁾ 2011. januárjában.

⁽⁴⁾ Az európai adatvédelmi biztos véleménye az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatról, HL C 91., 2007.4.26., 1. o.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament 2008. november 20-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendeletet módosító európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (OLAF), P6_TA-PROV(2008) 553.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

follytatott vizsgálatok során való tiszteletben tartásáról zajló eszmecserehez. A Bizottság ezt követően előterjesztette az új javaslatot.

1.2. A javaslat jelentősége és az európai adatvédelmi biztos véleménye

8. A javaslat olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek erős hatást gyakorolnak az egyének jogaira. Az OLAF továbbra is gyűjt és feldolgoz bűncselekmény gyanújára, bűncselekményekre, büntetőítéletekre vonatkozó érzékeny adatokat, valamint olyan információkat, amelyek arra szolgálhatnak, hogy egyéneket kizárjanak valamely jogból, kedvezményből vagy szerződésből, amennyiben ezen információk külön kockázatot jelentenek az érintettek jogaira és szabadságaira. A személyes adatok védelméhez való alapvető jog nemcsak önmagában fontos, hanem szorosan kapcsolódik más alapvető jogokhoz is, mint pl. a megkülönböztetés tilalma és a tisztességes eljáráshoz való jog, beleértve a védelemhez való jogot az OLAF által lefolytatott vizsgálatok során. A tisztességes eljárás tiszteletben tartása hatással van a bizonyítékok érvényességére, és az OLAF-nak – elszámoltathatóságának megerősítése érdekében – prioritásként kell azt kezelnie. Ezért fontos biztosítani, hogy az OLAF vizsgálatainak lefolytatása során az alapvető jogokat – beleértve az eljárásba bevont személyek adatvédelméhez és a magánélet védelméhez való jogát – megfelelően garantálják.

1.3. A javaslat főbb elemei

9. A javaslat deklarált célja az OLAF hatékonyságának, eredményességének és elszámoltathatóságának növelése – vizsgálati függetlenségének megőrzése mellett. Ezt a célt elsősorban a következők útján érné el: i. az együttműködés és információcsere fokozása más uniós intézményekkel, hivatalokkal, szervekkel, ügynökségekkel és tagállamokkal; ii. a vizsgálatok tekintetében a *de minimis* megközelítés⁽⁶⁾ finomhangolása; iii. az eljárási garanciák erősítése az OLAF által vizsgált személyek tekintetében; iv. az információcserét lehetővé tevő igazgatási megállapodások kötésének engedélyezése az OLAF számára az Europollal, az Eurojusttal, harmadik országok illetékes hatóságaival, valamint nemzetközi szervezetekkel, és v. a Felügyelő Bizottság nyomom követési szerepének pontosítása.

10. Az európai adatvédelmi biztos támogatja a tervezett módosítások céljait, és ezzel kapcsolatban üdvözli a javaslatot. Különösen méltányolja az új 7a. cikk bevezetését, amely a magánszemélyeknek biztosított eljárási garanciákkal foglalkozik. A magánszemélyek személyes adataik védelméhez és magánéletük tiszteletben tartásához való jogával kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat egészében véve javít a jelenlegi helyzeten. Az

európai adatvédelmi biztos különösen üdvözli, hogy a javaslat kifejezetten elismeri az érintetteket a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikke alapján megillető jogok fontosságát⁽⁷⁾.

11. Az általánosan kedvező benyomás ellenére az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor úgy véli, hogy a javaslaton adatvédelmi szempontból javítani lehetne, célkitűzései veszélyeztetése nélkül. Az európai adatvédelmi biztos különösen azt tartja aggályosnak, hogy a javaslatot az OLAF vizsgálati körében gyűjtött személyes adatok feldolgozására vonatkozó *lex specialis*nak lehet tekinteni, amely elsőbbséget élvezne a 45/2001/EK rendeletben foglalt általános adatvédelmi keret alkalmazásával szemben. Ennélfogva fennáll a veszélye, hogy a javaslatban foglalt adatvédelmi előírásokat *ex contrario* a 45/2001/EK rendeletben foglaltaknál alacsonyabb szintűként értelmezik, a javaslatban vagy az indoklásban feltüntetett minden külön indoklás nélkül.
12. Ennek elkerülése érdekében a következő szakaszok elemzik a javaslatot, ismertetve egyrészt a hiányosságokat, másrészt konkrét javaslatokat téve azok orvosolására. Ezen elemzés csak azokra a rendelkezésekre terjed ki, amelyek közvetlen hatással vannak az adatvédelemre, konkrétan az 1. cikk (8), (9), (10), (11) és (12) bekezdésére, amelyek a 7a., a 7b., a 8., a 9., a 10. és a 10a. cikk beillesztésére, illetve módosítására vonatkoznak.

2. A JAVASLAT ELEMZÉSE

2.1. Háttér-információk

13. Az OLAF-ot 1999-ben hozták létre⁽⁸⁾ azzal a céllal, hogy biztosítsa az Unió pénzügyi érdekeinek és az adófizetők pénzének védelmét a csalással, a korrupcióval és bármely más jogellenes tevékenységgel szemben. A Hivatal a Bizottsághoz tartozik, de tőle függetlenül működik. Az OLAF (különösen a tagállamokban vagy harmadik országokban) külső⁽⁹⁾ és (az uniós intézményeken, szerveken, hivatalokon és ügynökségeken belül) belső vizsgálatokat⁽¹⁰⁾ végez, amelyek célja az Európai Unió pénzügyi érdekeit károsító csalás és más jogellenes cselekedetek elleni küzdelem.

14. Ezenfelül az OLAF jogosult i. a külső vizsgálatok lefolytatása alkalmával feltárt információt az érintett tagállam

⁽⁷⁾ Lásd a javaslat új 7a. cikkét és 8. cikkének (4) bekezdését.

⁽⁸⁾ A Bizottság 1999/352/EK határozata (1999. április 28.) az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) létrehozásáról, HL L 136., 1999.5.31., 20. o. Lásd még a következőt: az Európai Parlament és a Tanács 1073/1999/EK rendelete (1999. május 25.) az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, HL L 136., 1999.5.31., 1. o.

⁽⁹⁾ Lásd az 1073/1999/EK rendelet 3. cikkét.

⁽¹⁰⁾ Lásd az 1073/1999/EK rendelet 1. és 4. cikkét.

⁽⁶⁾ Ez azt jelenti, hogy az OLAF-nak – forrásainak hatékony felhasználása érdekében – meg kell határoznia kutatási prioritásait, illetve figyelmét e prioritásokra kell összpontosítania.

hatáskörrel rendelkező hatóságai számára továbbítani; ii. a feltehetően büntetőeljárás eredményező vizsgálatok lefolytatása alkalmával megszerzett információt a nemzeti igazságügyi hatóságok számára továbbítani, és iii. a belső vizsgálatok lefolytatása alkalmával megszerzett információt az érintett intézmény, szerv, hivatal vagy ügynökség számára továbbítani⁽¹¹⁾.

15. Az OLAF szorosan együttműködhet az Eurojusttal⁽¹²⁾ és az Europolal⁽¹³⁾ is törvényes feladatának ellátása, azaz a csalások, a korrupció és az Unió pénzügyi érdekeit károsító minden más jogellenes cselekedet elleni küzdelem céljából. Ebben az összefüggésben az Europol⁽¹⁴⁾ és az Eurojust⁽¹⁵⁾ operatív, stratégiai vagy technikai információkat, többek között személyes adatokat is megoszthat az OLAF-fal.

16. Az 1073/1999/EK rendelet értelmében az OLAF az Unió és a harmadik országok közötti hatályos együttműködési megállapodások rendelkezéseivel összhangban ezekben a harmadik országokban is végezhet vizsgálatokat. Az uniós költségvetés kárára elkövetett jogellenes tevékenységekre az Európai Uniót kívül is sor kerülhet, például az Európai

⁽¹¹⁾ Lásd az 1073/1999/EK rendelet 10. cikkét.

⁽¹²⁾ Az Eurojustot a (2003/659/IB tanácsi határozattal, valamint az Eurojust megerősítéséről szóló 2008. december 16-i 2009/426/IB tanácsi határozattal módosított) 2002/187/IB tanácsi határozat hozta létre az Európai Unió jogi személyiséggel rendelkező szerveként, amelynek célja a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai közötti koordináció és együttműködés fejlesztése. Az említett határozat 26. cikkének (4) bekezdése különösen kimondja, hogy „az OLAF akár az Eurojust kezdeményezésére, akár saját kérelmére részt vehet az Eurojustnak – a Közösségek pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló – nyomozások és büntetőeljárások összehangolásában végzett tevékenységében, feltéve hogy a tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai a részvétellel szemben nem emelnek kifogást”. 2008-ban az Eurojust és az OLAF igazgatási megállapodást írt alá (az Eurojust és az Európai Csaláselleni Hivatal közötti együttműködés feltételeiről szóló 2008. szeptember 24-i gyakorlati megállapodás), amelynek célja a két szerv közötti együttműködés elmélyítése, és amely konkrétan rendelkezik a személyes adatok továbbításáról.

⁽¹³⁾ Az Europol az európai bűnüldöző hatóság, amelynek célja a tagállamok illetékes hatóságai eredményességének és az általuk a terrorizmus, az illegális kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés egyéb súlyos formái elleni küzdelem terén folytatott együttműködésnek a megerősítése. Az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) létrehozásáról szóló 2009. április 6-i 2009/371/IB tanácsi határozat 22. cikke kimondja, hogy „az Europol a feladatainak ellátásához szükséges mértékben együttműködési kapcsolatokat hozhat létre és tarthat fenn az [...] OLAF-fal”. Ez a cikk továbbá úgy rendelkezik, hogy az Europol az azon uniós szervezetekkel kötött megállapodások vagy együttműködési szabályozások hatálybalépését megelőzően, amelyekkel együtt kell működnie, „közvetlenül kaphat és használhat fel a [...] szervezetektől kapott információkat, beleértve a személyes adatokat is, amennyiben ez feladatainak jogszerű ellátásához szükséges; és [...] közvetlenül továbbíthat információkat e szervezetek számára, beleértve a személyes adatokat is, amennyiben ez a címzett feladatainak jogszerű ellátásához szükséges.”

⁽¹⁴⁾ Lásd az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) létrehozásáról szóló, 2009. április 6-i 2009/371/IB tanácsi határozat 22. cikkét, HL L 121., 2009.5.15., 37. o.

⁽¹⁵⁾ Lásd az Eurojust megerősítéséről és a 2002/187/IB határozat módosításáról szóló, 2008. december 16-i 2009/426/IB tanácsi határozat 1. cikkének (26) bekezdését.

Unió által a fejlődő országoknak, a tagjelölt vagy más kedvezményezett országoknak nyújtott külső segélyek, illetve a vámjogi szabályok megsértése tekintetében. Ezért e jogsértések eredményes feltárása és kezelése érdekében harmadik országokban is szükség van az OLAF által végzett helyszíni vizsgálatokra. A nemzetközi együttműködés és következképpen az adatcsere jelentőségét szemléltetendő, az Európai Unió jelenleg több mint 50, a vámügyekkel kapcsolatos kölcsönös igazgatási segítségnyújtásról szóló megállapodás részese, amelyeket többek között olyan nagy kereskedelmi partnerekkel kötött, mint Kína, az Amerikai Egyesült Államok, Japán, Törökország, az Orosz Föderáció és India.

17. Az európai adatvédelmi biztos az utóbbi években több ízben is foglalkozott a 45/2001/EK rendeletnek az OLAF tevékenységei során történő végrehajtásával. A javaslat tárgyát illetően (az OLAF vizsgálatait) érdemes megemlíteni az OLAF belső vizsgálataival kapcsolatos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítésről szóló, 2006. június 23-i véleményt⁽¹⁶⁾; a külső vizsgálatokkal kapcsolatos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítésről szóló, 2007. október 4-i véleményt⁽¹⁷⁾ és a Felügyelő Bizottság tevékenységeihez kapcsolódóan a vizsgálati feladatkör végrehajtásának rendszeres ellenőrzésével kapcsolatos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítésről szóló, 2007. július 19-i véleményt⁽¹⁸⁾.

2.2. A magánélet védelme és hatásvizsgálat

18. Sem a javaslat, sem a hozzá tartozó indokolás nem utal a javaslat adatvédelmi szabályokra gyakorolt hatására. Ezenfelül magánélet- és adatvédelmi hatásvizsgálatról sem tesz említést. Kétségtelenül növelné a javaslat átláthatóságát és javítaná annak átfogó értékelését, ha feltüntetnék benne, miképpen mérlegelték az adatvédelmi következményeket. Az európai adatvédelmi biztos számára meglepő, hogy az indokolásban egyáltalán nem szerepel „Az érdekeltekkel folytatott konzultációk eredményei és hatásvizsgálatok” című fejezet.

2.3. A 45/2001/EK rendelet alkalmazása

19. Amint azt a 2006. évi javaslatról szóló korábbi véleményében is jelezte⁽¹⁹⁾, az európai adatvédelmi biztos üdvözlöli, hogy a javaslat elismeri, hogy a 45/2001/EK rendelet az OLAF által végzett valamennyi adatfeldolgozási tevékenység

⁽¹⁶⁾ 2005-418. sz. ügy, elérhető a következő címen: <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁷⁾ 2007-47., 2007-48., 2007-49., 2007-50. és 2007-72. sz. ügyek, elérhető a következő címen: <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁸⁾ 2007-73. sz. ügy, elérhető a következő címen: <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁹⁾ Az európai adatvédelmi biztos véleménye az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatról, HL C 91., 2007.4.26., 1. o.

során alkalmazandó. A 8. cikk (4) bekezdésének új szövegezése különösen⁽²⁰⁾ egyértelműen utal a rendeletnek az OLAF különböző tevékenységeiben játszott szerepére. Ez aktualizálja az 1073/1999/EK rendelet szövegét, amely az adatvédelmi kötelezettségek tekintetében csak a 95/46/EK irányelvre hivatkozott.

20. A 8. cikk (4) bekezdésének záró mondata az adatvédelmi tisztviselő kinevezésére vonatkozó követelmény végrehajtásáról rendelkezik: „A Hivatal a 45/2001/EK rendelet 24. cikkével összhangban adatvédelmi tisztviselőt nevez ki.” Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a kiegészítést is, amely hivatalossá teszi az OLAF adatvédelmi tisztviselőjének tényleges kinevezését.
21. Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javasolt szövegben az adatvédelmi előírások végrehajtása nem áll maradéktalanul összhangban a rendelet követelményeivel, ami aggályokat vet fel a szöveg megfelelőségével kapcsolatban. Ezt a kérdést az alábbi bekezdések részletesen tárgyalják.

3. KONKRÉT ÉSZREVÉTELEK

3.1. Az OLAF és az alapvető jogok, többek között az adatvédelmi elvek tiszteletben tartása

22. Az OLAF vizsgálatai súlyosan érinthetik az egyének alapvető jogait. Amint azt a Bíróság a *Kadi*-ügyben hozott ítéletében jelezte⁽²¹⁾, ezek a jogok a közösségi jogrend szerint védettek. Még pontosabban, a Bíróság a *Schecke*-ügyben hozott ítéletében⁽²²⁾ az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta)⁽²³⁾ és különösen annak 8. és 52. cikkére hivatkozva hangsúlyozza, hogy a személyes adatok védelméhez való jog csak abban az esetben korlátozható, ha a korlátozásra a törvény által, e jogok lényeges

tartalmának, valamint az arányosság elvének tiszteletben tartásával kerül sor, és ha az az Európai Unió általános érdekű célkitűzéseit szolgálja. Az európai adatvédelmi biztos rendkívül fontosnak tartja, hogy az OLAF tevékenységei során tiszteletben tartsák az alapvető jogokat.

23. A javaslat (13) preambulumbekkezdése tisztázza, hogy a vizsgálatok által érintett személyek alapvető jogait mindig tiszteletben kell tartani, különösen a folyamatban lévő vizsgálatokra vonatkozó információk nyújtásakor. Ezt követően a preambulumbekkezdés kiemeli, hogy a vizsgálatokat mindig bizalmasan, az érintett személyek törvény által biztosított jogait, az igazságügyi eljárásokra vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, és mindenekfelett az adatvédelemre vonatkozó uniós jogot tiszteletben tartva kell lebonyolítani. Kimondja, hogy az információcserére az arányosság elve és a megismerés szükségességének elve alkalmazandó.
24. Ez a preambulumbekkezdés a jelek szerint mind *ratione personae* (kizárólag a vizsgálatok által érintett személyek), mind *ratione materiae* (kizárólag az információcsere) korlátozza az alapvető jogok alkalmazhatóságát. Ennek alapján fennáll a szöveg helytelen értelmezésének veszélye, amely szerint az OLAF tevékenységei során az alapvető jogok „korlátozott” módon érvényesülnek⁽²⁴⁾.
25. Az európai adatvédelmi biztos ezért a téves értelmezés elkerülése érdekében a preambulumbekkezdés megfogalmazásának módosítását javasolja: a szöveg értelmében „a vizsgálatok által érintett személyek” alapvető jogait mindig tiszteletben kell tartani. Mivel az OLAF nem csak a vizsgálatok által érintett személyekkel (a továbbiakban: gyanúsítottak), hanem informátorokkal (egy lehetséges vagy tényleges ügyről információval szolgáló személyek), belső jelentéstevőkkel⁽²⁵⁾ (az uniós intézményeknél dolgozók, akik jelentést tesznek az OLAF-nak egy lehetséges vagy tényleges üggyhöz kapcsolódó tényekről) és tanúkkal is kapcsolatban áll, a rendelkezésben átfogóbban kellene meghatározni azon „személyek” körét, akik élhetnek alapvető jogaikkal.

26. Ezenkívül a (13) preambulumbekkezdés kifejezetten az „információcserével” összefüggésben foglalkozik az alapvető jogok tiszteletben tartásával. Az alapvető jogokon és a bizalmas eljáráson túl megemlíti, hogy „a vizsgálatok során továbbított vagy kapott információkat az adatvédelemre vonatkozó uniós jognak megfelelően kell kezelni”. A mondat elhelyezése értelemszavaró lehet, ezért azt külön preambulumbekkezdésbe kellene foglalni, tisztázza ezzel, hogy az adatvédelmi jogszabályoknak való megfelelés független és különálló követelmény, amely nem csupán az információcserére vonatkozik.

⁽²⁰⁾ „A Hivatal csak olyan személyes adatokat dolgoz fel, amelyek szükségesek az e rendelet szerinti feladatai teljesítéséhez. A személyes adatok ilyen feldolgozását a 45/2001/EK rendelettel összhangban végzik, beleértve a vonatkozó információkat az e rendelet 11. cikke és 12. cikke által előírt továbbítását az érintett személynek. Ilyen információt nem lehet más személlyel közölni az Unió vagy az érintett tagállam intézményeinek alkalmazásában álló olyan személyek kivételével, akiknek a feladataik ellátásához ezeket az információkat ismerniük kell; az információt csalás, korrupció és egyéb jogellenes cselekmény megakadályozása és megelőzése kivételével semmilyen más célra nem lehet felhasználni. (...)”.

⁽²¹⁾ A C-402/05 P. és C-415/05 P. sz. *Kadi* kontra az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága egyesített ügyekben hozott 2008. szeptember 3-i ítélet, 283. pont: „[...] az alapvető jogok azon általános jogelvek szerves részét képezik, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja. Ennek során a Bíróság a tagállamok közös alkotmányos hagyományából, valamint az emberi jogok védelmére vonatkozó azon nemzetközi szerződések nyújtotta iránymutatásokból merít, amelyek kidolgozásában a tagállamok együttműködtek, vagy amelyekhez csatlakoztak. Az EJEE e tekintetben különös jelentőséggel bír.” Lásd még a 304. pontot.

⁽²²⁾ A C-92/09. és C-93/09. sz. *Volker und Markus Schecke* egyesített ügyekben hozott 2010. november 9-i ítélet, 44. és az azt követő pontok.

⁽²³⁾ A Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta az emberi jogok európai egyezménye (EJEE) az Európai Unió tevékenységének valamennyi területén alkalmazandó.

⁽²⁴⁾ Lásd még az alábbi 36. bekezdést.

⁽²⁵⁾ Lásd az OLAF belső vizsgálataival kapcsolatban az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) adatvédelmi tisztviselőjétől kapott előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítésről szóló vélemény, 2006. június 23., 2005/0418. sz. ügy, elérhető a következő címen: <http://www.edps.europa.eu>

27. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a vizsgálatok során nyújtott eljárási garanciáknak külön cikket szenteltek – ez a 7a. cikk. Az új rendelkezés összhangban áll a javaslat azon deklarált céljával, hogy megerősítse az OLAF elszámoltathatóságát. A 7a. cikk utal a Chartára is, amely az OLAF vizsgálatai szempontjából releváns rendelkezéseket tartalmaz. Ezek a 8. cikk („A személyes adatok védelme”) és a teljes VI. cím („Igazságszolgáltatás”).
28. A javaslat 7a. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a Hivatalnak ki kell vizsgálnia az állítások melletti és elleni érveket, valamint emlékeztet arra, hogy a vizsgálatokat objektíven és pártatlanul kell lefolytatni. Ezek az elvek kedvezően befolyásolják a 45/2001/EK rendelet 4. cikkében létrehozott „adatminőség”⁽²⁶⁾ elvét, amennyiben e követelmény szerint az adatoknak pontosnak kell lenniük, meg kell felelniük az objektív valóságnak, továbbá hiánytalanoknak és időszerűnek kell lenniük. Ezért az európai adatvédelmi biztos üdvözli e bekezdés beillesztését.
- A tájékoztatáshoz, hozzáféréshez és helyesbítéshez való jog*
29. A 7a. cikk további bekezdései az OLAF vizsgálatainak egyes szakaszait tárgyalják. Ezek a következőképpen foglalhatók össze: i. a tanúk vagy az érintett személyek meghallgatása (7a. cikk (2) bekezdés); ii. valamely személy vizsgálatban való érintettségének megállapítása (7a. cikk (3) bekezdés); iii. valamely személy néven nevezése a vizsgálatra vonatkozó következtetésekből (7a. cikk (4) bekezdés).
30. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében előírt információk biztosítására vonatkozó követelményt (csak) a fenti iii. szakasszal kapcsolatban említik. Az európai adatvédelmi biztos örömmel veszi, hogy a javaslatba beépítették a 2006. évi jogalkotási véleményében foglalt ajánlásait⁽²⁷⁾.
31. Az érintett személyek jogainak ilyen korlátozott, egyetlen eljárási szakaszhoz kapcsolódó említése azonban úgy értelmezhető, hogy ezeket az információkat a meghallgatásra való meghíváskor vagy akkor, amikor a személyzet valamely tagját a vizsgálatban való esetleges érintettségéről tájékoztatják, nem kell biztosítani az érintett személy (tanú vagy a vizsgálatban érintett) számára. Az európai adatvédelmi biztos ezért jogbiztonsági okokból azt javasolja, hogy az i., ii. és iii. pontban leírt mindhárom helyzetre vonatkozóan illesszenek be a vonatkozó cikkekre utaló hivatkozást. Ha azonban a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében előírt információkat az érintett személy megkapja, a vizsgálat további szakaszaiban azokat nem kell ismét a rendelkezésére bocsátani.
32. Ezenfelül a szöveg nem rendelkezik az érintett személyt a 45/2001/EK rendelet 13. és 14. cikke szerint megillető hozzáférési és az adatok helyesbítéséhez való jogról. Ezek a jogok a Charta 8. cikkének (2) bekezdése szerint védettek, ezért az érintett többi jogával összehasonlítva kiemelt jelentőséggel bírnak. Az európai adatvédelmi biztos korábban már kérte⁽²⁸⁾, hogy pontosítsák az érintett személyt az adatokhoz való hozzáférés és azok helyesbítése tekintetében megillető jogokra vonatkozó rendelkezéseket, elkerülendő a szöveg olyan értelmezését, amely szerint az az OLAF vizsgálatai által érintett személyek számára „alacsonyabb színvonalú” adatvédelmi rendszert állapít meg. Az európai adatvédelmi biztos sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a javaslat nem tér ki ezekre a szempontokra.
33. Az európai adatvédelmi biztos fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy a 45/2001/EK rendelet 20. cikke értelmében meghatározott esetekben korlátozható a tájékoztatáshoz, a hozzáféréshez és a helyesbítéshez való jog. Ha tehát az OLAF betartja az adatvédelmi szabályokat, az nem zárja ki, hogy fenntartsa a jogot vizsgálatai bizalmas lefolytatásához. Ezt a kérdést az alábbi bekezdések részletesen tárgyalják.
- A vizsgálatok bizalmas lefolytatása és az érintettek jogai*
34. Általános észrevételként az európai adatvédelmi biztos elismeri, hogy az OLAF vizsgálati feladatkörében elengedhetetlen, hogy meg tudja őrizni vizsgálatai bizalmas jellegét, és ezáltal hatékonyan lépjen fel a kivizsgálás tárgyát képező csalással és jogellenes cselekményekkel szemben. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ez a lehetőség hatással van az érintettek egyes jogaira, és hogy a 45/2001/EK rendelet meghatározza azokat a konkrét feltételeket, amelyek mellett ezek a jogok az említett összefüggésben korlátozhatók (20. cikk).
35. A 45/2001/EK rendelet 20. cikke értelmében a 4. cikkben (az adatok minősége) és a 11–17. cikkben (tájékoztatás, tájékoztatáshoz való jog, helyesbítés, zárolás, törlés, a harmadik személy értesítésére vonatkozó kéréshez való jog) biztosított jogok korlátozhatók, ha ez többek között a következők védelmében szükséges: „a) bűncselekmények megelőzése, vizsgálata, felderítése és üldözése” vagy „b) valamely tagállam vagy az Európai Közösségek [...] gazdasági vagy pénzügyi érdeke”, valamint „e) ellenőrzési, felügyeleti [...] tevékenység, amely az a) és b) pontban említett esetekben hatósági feladatok ellátásához kapcsolódik”. Ugyanez a cikk úgy rendelkezik, hogy az érintettet tájékoztatni kell a korlátozás alkalmazásának fő okairól, és arról, hogy joga van az európai adatvédelmi biztoshoz fordulni (20. cikk (3) bekezdés). Ezenfelül a 20. cikk (5) bekezdése szerint az említett tájékoztatás elhalasztható mindaddig, amíg az az elrendelt korlátozást hatásától megfosztaná.

⁽²⁶⁾ L. 25. lábjegyzet.

⁽²⁷⁾ Az európai adatvédelmi biztos véleménye az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatról, HL C 91., 2007.4.26., 1. o., (14) és az azt követő bekezdések.

⁽²⁸⁾ 2006. évi véleményében; lásd a fenti 19. lábjegyzetet.

36. A javaslat szövege a vizsgálatok bizalmas jellegére tekintettel kivételeket vezet be az érintettek jogaira vonatkozóan. A 7a. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy „a 4. cikk (6) bekezdésének és a 6. cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül⁽²⁹⁾, a következtetésekben a vizsgálat lezárását követően csak akkor nevezhető néven az érintett személy, ha korábban lehetősége volt írásban vagy [...] beszélgetés során észrevételeket tenni az őt érintő tényekre vonatkozóan, és ha a 45/2001/EK rendelet 11. cikkében és 12. cikkében előírt információkat megkapta”. A szöveg tehát úgy értelmezhető, hogy a 4. cikk (6) bekezdésében és a 6. cikk (5) bekezdésében említett esetekben korlátozható az érintett meghallgatáshoz és tájékoztatáshoz való joga.
37. A javaslat továbbá meghatározza, hogy amennyiben szükség van a vizsgálat bizalmas jellegének megőrzésére, valamint azon esetekben, amelyek valamely nemzeti igazságügyi hatóság hatáskörébe tartozó vizsgálati eljárás igénybevételével járnak, az OLAF főigazgatója úgy dönthet, hogy elhalasztja azon lehetőség megadását, hogy az érintett személyt fel kell kérni észrevételei megtételére. A szöveg nem határozza meg pontosan, hogy ebben az összefüggésben a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében előírt tájékoztatást is el kell-e halasztani.
38. A szöveg megfogalmazása nem egyértelmű. Először is, egyáltalán nem világos, milyen kapcsolat áll fenn a vizsgálat alatt álló személy jogainak a nevéhez fűződő következtetésekkel összefüggésben történő lehetséges korlátozása, valamint azon információk típusa között, amelyeket az OLAF-nak a tényleges vizsgálat során az érintett uniós szervezettel közölnie kell. Másodsorban, nem egyértelmű, hogy az érintett mely jogai képezhetik korlátozás tárgyát. Harmadsorban, a cikk nem tartalmazza a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében előírt garanciát.
39. Következésképpen adott személyek bizonyos esetekben úgy szerepelhetnek a vizsgálatról készült következtetésekben, hogy korábban nem voltak tudatában annak, hogy a vizsgálatban érintettek, és semmiféle tájékoztatást nem kaptak arról, miért korlátozták a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikke szerint őket megillető, a meghallgatáshoz és a tájékoztatáshoz való jogot.
40. Amennyiben a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének (3) és (5) bekezdésében foglaltakat betartják, ez a helyzet önmagában nem ellentétes a rendelettel. Mivel azonban a szöveg nem utal egyértelműen a rendelet cikkeire, a jelek szerint nem áll összhangban a javaslat azon céljával, miszerint meg kívánja erősíteni az OLAF vizsgálatait által érintett személyeknek nyújtott eljárási garanciákat, és javítani kívánja az OLAF elszámoltathatóságát.
41. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja, hogy a szöveg egyértelműen rendelkezzen az érintett jogainak a 45/2001/EK rendelet 20. cikke szerinti lehetséges korlátozásáról. Fel kell tüntetni továbbá a 20. cikk (3) bekezdése szerinti eljárási garanciákat, valamint a 20. cikk (5) bekezdésében foglalt lehetséges kivételt is. Egy ilyen világos rendelkezés fokozná a jogbiztonságot az érintett számára, és javítaná az OLAF elszámoltathatóságát.
42. Összefoglalva, az érintettek jogainak egyértelmű meghatározása és a vizsgálatok bizalmas jellegéből adódó, a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének megfelelő lehetséges kivételek bevezetése érdekében az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy a szöveg egyértelműen tüntesse fel az alábbiakat:

— az OLAF vizsgálatainak különböző szakaszaival összefüggésben az adatvédelmi jogszabályoknak (45/2001/EK rendelet, 11. és 12. cikk) való megfelelés érdekében biztosítandó információk⁽³⁰⁾: i. meghallgatások (7a. cikk (2) bekezdés); ii. tájékoztatás abban az esetben, ha egy személy érintett lehet a vizsgálatban (7a. cikk (3) bekezdés) és iii. a vizsgálat lezárásakor (7a. cikk (4) bekezdés),

— azon információk típusa, amelyek közlését az OLAF a vizsgálat bizalmas lefolytatása érdekében elhalaszthatja, egyértelműen megjelölve ennek feltételeit és az elhalasztás által érintett személyek körét,

— az adatvédelmi jogszabályoknak való megfelelés érdekében az érintettnek biztosítandó információk abban az esetben, ha a 11. vagy 12. cikk szerinti tájékoztatást elhalasztják, vagy ha korlátozzák a tájékoztatáshoz és az adatok helyesbítéséhez való jogot (azaz a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett információk), ideértve a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének (5) bekezdése szerint a tájékoztatás további elhalasztásának lehetőségére vonatkozó kivételt is.

⁽²⁹⁾ A 4. cikk (6) bekezdésének szövege („Belső vizsgálatok”) a következő: „Ha a belső vizsgálatok feltárják, hogy egy intézmény, szerv, hivatal vagy ügynökség tagja vagy személyzetének tagja érintett lehet, értesítik azt az intézményt, szervet, hivatalt vagy ügynökséget, amelyhez a vizsgált személy tartozik. Olyan kivételes esetekben, amikor a vizsgálat bizalmas jellege nem biztosítható, a Hivatalnak megfelelő alternatív értesítési csatornákat kell használnia.” A 6. cikk (5) bekezdésének szövege („A vizsgálati eljárás”) a következő: „Amennyiben a vizsgálatok azt mutatják, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából igazgatási övintézkedések meghozatalára lehet szükség, a Hivatal mielőbb tájékoztatja az érintett intézményt, szervet, hivatalt vagy ügynökséget a folyamatban lévő vizsgálatról. Az átadott információk az alábbi adatokat tartalmazzák: a) az érintett tag vagy a személyzet érintett tagjának adatai, valamint a kérdéses tények összefoglalása; b) minden olyan információ, amely segíthet az intézménynek, szervnek, hivatalnak vagy ügynökségnek annak eldöntésében, hogy szükség van-e igazgatási övintézkedésekre az Unió érdekeinek védelmében; c) titoktartásra irányuló különleges kérelem javasolt különösen azokban az esetekben, amelyek olyan vizsgálati intézkedésekkel járnak, amelyek a vizsgálatokra alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően egy nemzeti igazságügyi hatóság, illetve – külső vizsgálat esetén – egy nemzeti hatóság hatáskörébe tartoznak. [...]”, kiemelés tőlem.

⁽³⁰⁾ A fentiekkel összhangban, ha az érintett személy megkapja az előírt információkat, a vizsgálat további szakaszaiban azokat nem kell ismét a rendelkezésére bocsátani.

3.2. A tájékoztatásra vonatkozó politika

43. Az európai adatvédelmi biztos felhívja a figyelmet arra, hogy az OLAF által a vizsgálatokkal kapcsolatban esetlegesen közzétett valamennyi információ tartalmazhat személyes adatokat, ezért az ilyen közzététel szükségességét körültekintően meg kell vizsgálni. Az Elsőfokú Bíróság (Általános Bíróság) a *Nikolaou*-ügyben hozott 2007. évi ítéletében⁽³¹⁾ úgy határozott, hogy az OLAF megsértette az 1073/1999/EK rendelet 8. cikkének (3) bekezdését⁽³²⁾ és a 45/2001/EK rendeletet, amikor egy „adatszivárgással”⁽³³⁾ és egy sajtóközlemény nyilvánosságra hozatalával⁽³⁴⁾ összefüggésben nem teljesítette maradéktalanul a személyes adatok védelmének biztosítására vonatkozó köteleességét.
44. Az európai adatvédelmi biztos ezért üdvözli a 8. cikk (5) bekezdésének beillesztését, amely nyíltan kimondja, hogy a főigazgató gondoskodik róla, hogy a nyilvánosság „semleges, pártatlan” és a 8. cikkben, valamint a 7a. cikkben rögzített elveknek megfelelő tájékoztatást kapjon. A 7a. cikkre vonatkozóan a 45/2001/EK rendeletben foglalt szabályok korlátozó értelmezésével kapcsolatban tett fenti észrevételekre figyelemmel az európai adatvédelmi biztos különösen üdvözli a 8. cikk (5) bekezdésében a 8. cikk általánosabb rendelkezésére hivatkozó utalást, amelyből az következik, hogy a nyilvánosság tájékoztatásával összefüggésben végzett mindennemű adatfeldolgozási tevékenységet a 45/2001/EK rendelet elveivel összhangban kell végezni.

3.3. A belső jelentéstevők és az informátorok személyazonosságának bizalmas kezelése

45. Az európai adatvédelmi biztos a jelenlegi felülvizsgálattal összefüggésben továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a belső jelentéstevők és az informátorok személyazonossága bizalmas kezelésének biztosításáról külön kell rendelkezni. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a belső jelentéstevők helyzete igen kényes. Az ilyen információkkal szolgálók számára biztosítani kell személyazonosságuk bizalmas kezelését, különösen azon személyekkel szemben, akikkel kapcsolatban feltételezett szabálytalanságról tettek jelentést⁽³⁵⁾. A jelenlegi garanciák (SEC/2004/151/2 bizottsági közlemény) a jelek szerint jogi szempontból elégte-

lenek. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy egy ilyen rendelkezés összhangban állna a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport belső visszaélés-jelentési rendszerekről szóló véleményével⁽³⁶⁾.

46. Az európai adatvédelmi biztos javasolja a jelenlegi javaslat módosítását és annak biztosítását, hogy a belső jelentéstevők és informátorok személyazonosságát a vizsgálatok során mindaddig bizalmasan kezeljék, amíg az nem ellentétes az igazságügyi eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályokkal. A vádlottnak mindenekelőtt joga van megismerni az ellene jogi eljárást kezdeményező belső jelentéstevő és/vagy informátor személyazonosságát, amennyiben megállapítást nyert, hogy utóbbi rosszhiszeműen valótlan állításokat közölt róla⁽³⁷⁾.

3.4. Személyes adatok továbbítása az OLAF-tól

Együttműködés az Eurojusttal és az Europolal

47. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a (6) preambulumbekkezdésben és a 10a. cikkben szereplő előírásokat, és különösen az Eurojusttal és az Europolal folytatott együttműködést szabályozó egyértelmű jogalap követelményének bevezetését, amely teljes körűen megfelel a 45/2001/EK rendeletnek. A javaslat ugyanakkor részletesebb is lehetne, hogy tükrözze az Eurojust és az Europol adatvédelmi rendszerei közötti különbségeket.
48. Az OLAF és az Eurojust között jelenleg gyakorlati megállapodás van érvényben⁽³⁸⁾, amely ismerteti azokat a feltételeket, amelyek esetében a személyes adatok cseréje megengedett. Az OLAF és az Eurojust közötti együttműködést különösen azon ügyek összefoglalóinak és az ügyekkel kapcsolatos azon stratégiai és működési információknak a cseréje, olyan üléseken való részvétel és kölcsönös segítségnyújtás jellemzi, amely a két szerv feladatainak hatékony és eredményes ellátásához hasznos lehet. A gyakorlati megállapodás⁽³⁹⁾ túlnyomórészt az információk, többek között a személyes adatok cseréjének módját határozza meg, és bizonyos esetekben kiemeli vagy megnevezi a hatályos jogi keret egyes elemeit is.

⁽³¹⁾ T-259/03. sz. *Nikolaou kontra Bizottság* ügy, 2007. július 12., HL C 247., 2007.10.20., 23. o.

⁽³²⁾ A cikk kifejezetten megemlíti az adatvédelmi jogot.

⁽³³⁾ *Nikolaou*-ügy, 213. pont.

⁽³⁴⁾ *Nikolaou*-ügy, 232. pont.

⁽³⁵⁾ A belső jelentéstevő személyazonossága bizalmas kezelésének fontosságára az európai adatvédelmi biztos már a 2010-0458. sz. ügy kapcsán 2010. július 30-án az európai ombudsmanhoz írott levelében (lásd az európai adatvédelmi biztos honlapját: <http://www.edps.europa.eu>) is felhívta a figyelmet. Lásd még az európai adatvédelmi biztosnak az OLAF belső vizsgálatairól szóló, 2006. június 23-i előzetes ellenőrzésről szóló véleményét (a 2005-0418. sz. ügy), valamint az OLAF külső vizsgálatairól szóló, 2007. október 4-i előzetes ellenőrzésről szóló véleményét (a 2007-47., 2007-48., 2007-49., 2007-50. és 2007-72. sz. ügy).

⁽³⁶⁾ Lásd a 29. cikk szerinti munkacsoport 2006. február 1-jei 1/2006. sz. véleményét az uniós adatvédelmi szabályoknak a számvitel, belső számviteli ellenőrzés, könyvvizsgálói kérdések, korrupció, banki és pénzügyi bűnözés elleni küzdelem terén létrehozott belső visszaélés-jelentési rendszerekre történő alkalmazásáról, amely a következő címen érhető el: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm

⁽³⁷⁾ Lásd az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 2011. április 15-i véleményt, amely a következő címen érhető el: <http://www.edps.europa.eu>

⁽³⁸⁾ Az Eurojust és az Európai Csaláselleni Hivatal közötti együttműködés feltételeiről szóló 2008. szeptember 24-i gyakorlati megállapodás: lásd a fenti, 12. lábjegyzetet.

⁽³⁹⁾ Eurojust–OLAF gyakorlati megállapodás, 4.1. pont.

49. Az Europol és az OLAF között nem létezik ilyen megállapodás⁽⁴⁰⁾, de az Europol-határozat értelmében az Europol akár egy információcserére vonatkozó hivatalos megállapodás aláírását megelőzően is közvetlenül kaphat, használhat fel és továbbíthat többek között az OLAF-tól származó információkat, beleértve a személyes adatokat is, ha ez az Europol és az OLAF feladatainak jogszerű ellátásához szükséges⁽⁴¹⁾. Az információcsere további feltétele, hogy a két szerv között titoktartási megállapodás jöjjön létre. Az Europol-határozat 24. cikke meghatároz néhány olyan garanciát, amelyet az Europolnak az információcsere vonatkozó hivatalos megállapodás megkötését megelőzően végzett valamennyi adattovábbítási művelet esetén biztosítani kell: „Az Europol felelős az adatok továbbításának jogszerűségéért. Az Europol nyilvántartást vezet az e cikk szerint történt összes adattovábbításról és e továbbítások indokairól. Az adattovábbításra csak abban az esetben kerül sor, ha a címzett kötelezettséget vállal arra, hogy az adatokat kizárólag arra a célra használja fel, amelyre azokat továbbították.” Az említett határozat 29. cikke azt is meghatározza, melyek azok az esetek, amelyekben a harmadik felek által továbbított adatokért az Europol terheli a felelősség.

50. Az európai adatvédelmi biztos határozottan támogatja az Europolal kötendő egyedi adattovábbítási megállapodást, és tekintve, hogy ilyen megállapodást eddig nem kötöttek, még nagyobb szükség van konkrét garanciákra a javaslat szövegében. Tekintettel az OLAF-tól az Eurojustnak és az Europolnak, illetve utóbbiaktól az OLAF-nak továbbított adatokhoz kapcsolódó adatvédelmi rendszerek különbségeire, az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslatnak pontosabban meg kellene határoznia azokat a szükséges garanciákat és normákat, amelyek az OLAF és az említett szervek közötti együttműködést hivatottak szabályozni, és amelyeket a közöttük lévő jelenlegi és jövőbeli munkamegállapodásokban figyelembe kell venni.

51. Az igazgatási megállapodás megkötése iránti igény érvényesítése érdekében a 10a. cikk (2) bekezdésének szövegét az alábbi formában kellene módosítani: „A Hivatal igazgatási megállapodásokat köt. [...]”. Ily módon a bekezdés megfelelné az Europol-határozat hasonló rendelkezésének⁽⁴²⁾, amely kimondja, hogy az Europol megállapodásokat vagy együttműködési szabályozásokat köt az uniós intézményekkel, szervekkel, és ügynökségekkel. Ezenfelül a javaslat a 10a. cikkben tisztázhatná, hogy általános elvként az Eurojusttal és az Europolal folytatott személyesadat-cserének korlátozottnak kell lennie, és nem lépheti túl az OLAF, az Europol és az Eurojust hivatali feladatainak jogszerű ellátásához szükséges mértéket. A javaslatnak továbbá

rendelkeznie kellene arról, hogy az OLAF köteles nyilvántartást vezetni az összes adattovábbításról és e továbbítások indokairól, javítva ezáltal az OLAF elszámoltathatóságát a 45/2001/EK rendeletben a személyes adatok továbbítására vonatkozóan előírt kötelezései végrehajtása tekintetében.

Együttműködés harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel

52. A 10a. cikk (3) bekezdése úgy szól, hogy „A Hivatal adott esetben igazgatási megállapodásokat köthet harmadik országok illetékes szolgálataival és nemzetközi szervezetekkel [is]. A Hivatal egyeztet a Bizottság érintett szolgálataival és az Európai Külügyi Szolgálattal.”

53. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy az OLAF harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködését igazgatási megállapodások aláírásához köti. A javaslatnak ugyanakkor konkrétan ki kellene térnie a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott lehetséges adatcserék adatvédelmi vonatkozásaira.

54. Pontosabban meg kell nevezni a harmadik országoknak és a szervezeteknek küldött vagy a tőlük érkező adatok továbbítására vonatkozó egyedi követelményeket és feltételeket. Az európai adatvédelmi biztos javaslata szerint a 10a. cikk (3) bekezdésének szövegét a következővel kell kiegészíteni: „Amennyiben a nemzetközi szervezetekkel és a harmadik országokkal folytatott együttműködés keretében az OLAF más szervezetek részére személyes adatokat továbbít, minden ilyen adattovábbításnak a 45/2001/EK rendelet 9. cikkében foglalt követelményekkel összhangban kell történnie.”

A Felügyelő Bizottság hozzáférése a személyes adatokhoz

55. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat 11. cikkének megfogalmazását, amelynek értelmében „a Felügyelő Bizottság megfelelően indokolt esetben további információkat kérhet a Hivaltól a vizsgálatokra vonatkozóan, anélkül azonban, hogy a vizsgálati eljárások végrehajtásába beavatkozna”, mivel a szöveg ezáltal az OLAF és a Felügyelő Bizottság közötti minden esetleges adattovábbításra alkalmazza a szükségesség elvét.

56. Tisztázni kell a Felügyelő Bizottságnak a vizsgálatokban érintett vagy feltehetően érintett személyek adataihoz való hozzáféréseinek kérdését is a bizottság által a 11. cikk új (6) bekezdése alapján elfogadott eljárási szabályokkal összefüggésben. Az európai adatvédelmi biztos örömmel venné, ha őt is bevonnák a Felügyelő Bizottság eljárási szabályainak elfogadását megelőző folyamatba. Az európai adatvédelmi biztossal folytatott egyeztetést az eljárási szabályok elfogadásának feltételeként a javaslat szövegébe is beilleszthetnék.

⁽⁴⁰⁾ A 2004. április 8-i igazgatási megállapodás a stratégiai információk cseréjére korlátozódik, és kifejezetten kizárja a személyes adatok cseréjét, ezért ebben a kérdésben az Europol és az OLAF között további megállapodásra van szükség.

⁽⁴¹⁾ Europol-határozat, 22. cikk (3) bekezdés, lásd a fenti 14. lábjegyzetet.

⁽⁴²⁾ Europol-határozat, 22. cikk (2) bekezdés, lásd a fenti 14. lábjegyzetet: „az Europol megállapodásokat vagy együttműködési szabályozásokat köt az (1) bekezdésben említett szervezetekkel” (ezek a következők: Eurojust, OLAF, Frontex, CEPOL, EKB és EMCDDA).

4. STRATÉGIAI TERVEZÉS

57. A fent említett konkrét szempontokon túl az európai adatvédelmi biztos arra ösztönözné a Bizottságot, hogy az OLAF részéről nyitottabb megközelítést alakítson ki az uniós adatvédelmi rendszer iránt. Legfőbb ideje, hogy az OLAF az adatvédelmi megfeleléssel kapcsolatos stratégiai tervezést hozzon létre azért, hogy önként pontosítja a személyes adatokat tartalmazó számos aktájának kezelését érintő gyakorlati megközelítést. Az OLAF proaktív módon tájékoztathatná a nyilvánosságot arról, hogy különböző tevékenységei során hogyan kezeli a személyes adatokat. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint egy ilyen átfogó és nyílt megközelítés növelné a személyes adatok OLAF általi kezelésének átláthatóságát, és fokozottabban felhasználóbaráttá tenné a Hivatal vizsgálati folyamatait.

58. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja, hogy a javaslat rendelkezzen arról, hogy a főigazgató feladata annak biztosítása, hogy az OLAF valamennyi adatfeldolgozási műveletére kiterjedő átfogó áttekintést készítenek és azt naprakészé teszik, illetve hogy mindezt legalább egy preambulumbekkezdés tartalmazza. Az áttekintés – amelynek eredményeit például éves jelentések formájában vagy más módon átláthatóvá kell tenni – mellett, hogy javítaná az OLAF tevékenységeinek és az azok közötti kölcsönhatások eredményességét, egyben arra ösztönözné az OLAF-ot, hogy átfogóbb megközelítést alakítson ki az adatfeldolgozási műveletek szükségességével és arányosságával kapcsolatban. Ezenfelül az áttekintésnek köszönhetően az OLAF egyszerűbben bizonyíthatná, hogy megfelelően végrehajtja a beépített adatvédelem és az elszámoltathatóság elveit.

5. KÖVETKEZTETÉS

59. Következtetéseiben az európai adatvédelmi biztos üdvözlő a szövegen végzett módosításokat, amelyek javítják a javaslat uniós adatvédelmi rendszernek való megfelelését.

60. Ugyanakkor több olyan hiányosságra is fel kívánja hívni a figyelmet, amelyeket a szöveg módosításával orvosolni kell. A legfontosabbak a következők:

- a javaslatban egyértelműen meg kell említeni az érintettek különböző csoportjainak tájékoztatáshoz való jogát, valamint az OLAF által végzett vizsgálatok valamennyi szakaszára vonatkozóan a hozzáférési és a helyesbítéshez való jogot,
- a javaslatban tisztázni kell a vizsgálatok bizalmas lefolytatásának szükségessége és a vizsgálatok során alkalmazandó adatvédelmi előírások közötti kapcsolatot: az európai adatvédelmi biztos javaslata szerint egyértelműen és külön szövegben meg kell határozni az érintettek jogait, valamint a bizalmas kezelés követelménye által indokolt lehetséges kivételeket, és nyíltan be kell illeszteni a szövegbe a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében foglalt garanciákat,
- a javaslatnak tisztáznia kell az OLAF-nak a nyilvánosság adatvédelemmel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó politikáját,
- a javaslatban konkrét rendelkezéseknek kell szerepelniük a belső jelentéstevők és az informátorok személyazonosságának bizalmas kezeléséről,
- a javaslatnak egyértelműen meg kell határoznia azokat az általános adatvédelmi elveket, amelyek alapján az OLAF adatokat, többek között személyes adatokat fogadhat más uniós szervektől és ügynökségektől, harmadik országoktól és nemzetközi szervezetektől, vagy ezek részére ilyen adatokat továbbíthat,
- a javaslatnak rendelkeznie kell arról, hogy a főigazgató feladata annak biztosítása, hogy az OLAF különböző adatfeldolgozási műveleteire kiterjedő átfogó és stratégiai áttekintést készítenek, azt naprakészé és átláthatóvá teszik, illetve mindezt legalább egy preambulumbekkezdésnek kell tartalmaznia.

Kelt Brüsszelben, 2011. június 1-jén.

Giovanni BUTTARELLI
az európai adatvédelmi biztos helyettese